

Vana-Võromaa käsitöoliste 2019 a. veebruari ümarlause kokkuvõte

Toimus 13.02.2019 **Võru Instituudis aadressiga Tartu 48, Võru**
kell 14-16.30 Arutelu juhatas Külli Eichenbaum Võru Instituudist.

Kohal olid:

Reimo Ani, Külli Eichenbaum, Mariko Faster, Varje Kuusik, Maia Kulla, Kairi Orav, Reet Pettai, Merike Rebane, Piia Suvi, Kati Taal, Eda Veeroja.

PÄEVAKORRAS:

- Vana-Võromaa suitsusaunakombestikust. Külli Eichenbaum.
- Mõttetalgud: suitsusauna teemalised käsitööesemed ja meened.
- Jagame omavahel infot ja uudiseid.

1.

Küllil kõneles sissejuhatuseks Vana-Võromaa saunakombestikust.

Esitluse slaidid on failina tsõõriklaua materjalide juures lingil:
https://wi.ee/wp-content/uploads/2019/02/sanna_lugu_yldelevaade.pdf

Suitsusaunad koos saunakombestikuga on osaks võrokeste põlisest elulaadist ja kultuuripärandist. Suitsusaun on võrokestele paik, kus saavad puhtaks nii ihu kui ka hing. Sauna kütmine, vihtade tegemine, saunas leilivõtmine ja terviseparandamine on meie maaperede tavapärase eluringi osaks. Saunaga on seotud ka sellised teadmised ja oskused nagu saunaehitamine, puude tegemine, liha suitsutamine.

Pole kahtki täpselt ühesugust sauna ega kahtki täpselt samade saunakommetega peret, aga suitsusauna põhimõtted, uskumused ja kombestik on üle kultuuriruumi üsna ühetaolised.

Valik saunasõnade pärimusest, st saunas pruugitud ütlemistest ning väesõnadest on failina tsõõriklaua materjalide juures:

https://wi.ee/wp-content/uploads/2019/02/Sanna_tervitussona-ja-tenosona.pdf

Saunapärimusest ja kombestikust saab juurde lugeda kodulehelt: <https://savvusann.ee/>

2.

- Mõttetalgud: suitsusauna teemalised käsitööesemed ja meened.

Eelmisel tsõõrikul otsustati, et sel aastal tuleb teha uute kaupade/toodete konkurss ja teemaks on **suitsusaun ning saunakombestik**. Vajadus saunatoodete järele on just sel aastal suurem, sest

- 2019. aasta augustis etendub Moostes kolmel korral (2., 3. ja 4. augustil) muusikaline lavastus „Suidusannasümfoonia“. Kolmel etenduspäeval on Moostes lisaprogrammina mitmeid suitsusaunateemalisi töötubasid, näitus ning väike laot, kus on oodatud ennekõike sauna teemalised kaubad/meened.
- saunatooteid ja –meeneid saab müüa suvehooajal üle Vana-Võromaa turismipaikade müügikohtades. Kaati Taal lisas värske info sümfoonia korraldusmeeskonnalt, et juba mai kuust avab Mooste mõisas asuv Linakoda müügileti, kuhu väga ootab saunateemalisi

tooteid. Väiksemaid saunaga seotud meeneid saab müüki anda muuseumipoodisesse Mõnistesse ja Karilatsi.

- sügise Tallinnas toimuva mardilaada teemaks võtame samuti suitsusauna teema: ka seal on vaja esitleda ja müüa saunatooteid.

Mõttetalgute sissejuhatuseks vaatasime mõningaid olemasolevaid saunakaupu ja meeneid ning pilte varem tehtud toodetest. Mõttetalgute käigus pakkus Eda Veeroja välja pika nimekirja võimalikke tooteid, ühiselt lisati nimekirja veel ideid ja mõtteid.

Ideede nimekiri 90 erineva toote/meene nimetusega on vormistatud eraldi failina ja asub:

https://wi.ee/wp-content/uploads/2019/02/SUIDSUSANNA-MEEL%C3%9CSSE-JA-SANNAKRAAMI_IDEID_2019.pdf

Kutsumegi üles käsitöölisi sealt mõnda sobivat ideed asjaks tegema!

Kui kellelgi on veel idee, mida ta ise teha ei saa/taha ja on nõus seda jagama, saatke Küllile, lisame idee nimekirja.

Nii nagu muudegi eripäraste kaupade puhul, on ka saunatoodete puhul väga oluline LUGU. See tuleks kirjalikult kasvõi eraldi lehekesena kauba juurde panna, veel parem on, kui selle saaks siduda pakendiga (panna pakendi peale või sisse).

Pakendite ja etikettide, lugude jm kujundamise osas annavad nõu Külli ja Vilve, vajadusel kaasame kunstniku Epp Margna, kes on suitsusaunasümbolika loonud. Hea oleks, kui toodete esitlemise stiil oleks enam-vähem samas võtmes. Toodete pakenditel saab kasutada suitsusauna kleepse, mida praegu on Küllil väike kogus olemas. Vajadusel teeme kleepse juurde.

Kokkuvõtvalt tundub, et ideede puudust pole ja uue toote konkurss tuleb käima lükata. Kahjuks jäi Vilve haigeks ja ei jõudnud ette valmistada konkursi tingimusi, mida oleks olnud hea koos arutada. Üldjoontes võiks ajakava olla selline, et mai kuu tsõõriklaua päeval (8. mai) oleksid kõik tootenäidised olemas ja saaks konkursi võitjad välja valida.

Esimesel võimalusel kuulutame välja konkursi, aga toodete/meenete tegemisega võib kohe peale hakata. Nõu ja lisainfot võib küsida Küllilt ja Vilvelt.

3.

Infot suurelt käsitööliidu koosolekult edastab Vilve järgmisel tsõõriklaua kokkusaamisel, sest jagada on tal palju ja õige mitmeid teadmisi näitab ta ka piltide varal.

Järgmine tsõõriklaua toimub 13.märtsil kell 14 Võru Instituudi saalis.

Jätkuvalt on tsõõriklauale oodatud kõik käsitööhuvilised!

Tsõõriklaua kokkuvõtte tähendas üles Külli Eichenbaum